GAZETA KRAKOWSKA

Nro 84.

Z Krakowa dnia 19 Października 1823 Roku w Niedzielę.

Z Warszawy d. 10 Października.

Do uporządkowania miasta Radomia, wiele przyłożyło się urządzenie ulicy Wałową zwaney, a mianowicie utworzenie regularnego kanału wykładanego darniną sposobem murowym. Kanał ten iuż znacznie przyczynił się do osuszenia miasta, i wnosić wypada, że po ukończeniu uporządkowania ulicy Wałowey i Spacerowey, łatwo w tych ulicach domy stanąć będą mogły. Do przyozdobienia także w mowie będącey ulicy, przyczynia się odnowienie gmachu XX. Piiarów, dotykaiącego do niey tylną częścią, tudzież zniesienie ogródków, które dawniey po za murami miasta nad bagnistemi fosami zrobione, zacieśniały teraz wyprowadzoną ulicę. Nakoniec stawek Łodwigowskim zwany, zatapiaiący miasto będzie zniesiony.

Kiedy w skutek troskliwości Rządu Polska cieszyć się zaczyna pięknemi drogami, życzeniem iest powszechnem, aby domy zaiezdne i mieszkalne przy tychże drogach stawiane, były gustownie i odpowiadaiące samymże drogom. Czas iest, ażeby te nieforemne i brudne karczmy, które były i są ieszcze postrachem podróżuiących, zniknęły z głównych i bitych traktów, i żeby podróż przez Polskę stała się równie przyiemna iak wygodna. Nie powinny od tych przedsięwzięć odstręczać właścicieli gruntów leżących przy trakcie znacznieysze wydatki, bo te łatwo zwróconemi bydź mogą, pomnąc na to, że kierunek traktu iest iuż naznaczonym na wieki, i że każdy chętniey zawsze zechce zaiechać do porządney i wygodney gospody, jak do przerażaiącey powierzchownością, na którey widok zmęczony podróżny nawet się spoczynku wyrzeka. — Troskliwość Rządu nawet i w tym względzie przyszła w pomoc prywatnym właścicielom, podaiąc im wzory stawiać się winny domów zaiezdnych

Z Petersburga d. 11 Września d. k.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość, ku niepoiętey radości mieszkańców Moskwy, d. 25 z. m. o godzinie 3 z północy, w pożądanym stanie zdrowia, przybył do tey stolicy, i stanął w pałacu Kremlińskim. Szczęśliwe to zdarzenie obwieściły dzwony wszystkich Cerkwi, przez ciągły odgłos, od godziny 6tey ranney do 7mey. Nayiaśnieyszy Pan dnia tego słuchał Mszy S. w Cerkwi Katedralnye

Wniebowzięcia Panny Maryi. U drzwi Cerkwi spotkał mową witaiącą Przenaywielebnieyszy Filaret, Arcy-Biskup Moskiewski i Kołumienski. Zgromadzenie ludu, pragnącego uyrzeć ukochanego swego Monarchę, było nadzwyczay wielkie. Po Mszy wezwani byli na obiad Urzędnicy woyskowi i cywilni pierwszych trzech klass. Przez cały ten dzień w dzwonicy Jwanowskiey i przy Cerkwiach parafiialnych bito we dzwony. Wieczorem miasto całe było oświecone. Dnia 26 Cesarz Jegomość raczył oglądać na polu Chodyńskiem: 5ty korpus piechoty, 1szą dywizyią ułanów, 13. 14 i 15 brygadę artylleryi pieszey, i brygadę artylleryi konney. Wszystkie te woyska przeciągały przed Jego Cesarską Mością.

Gazeta Senack z dnia 8 Września ogłosiła Naywyższe Ukazy, w roku teraźnieyszym wydane:

Dnia 29 Sierpnia. Dla choroby zarządzaiącego Ministeryum spraw wewnętrznych, Radcy taynego, Barona Kampenhauzena, do wyzdrowienia, sprawowanie tego Ministeryum zostało powierzone członkowi Rady Państwa, Rzeczywistemu Radcy taynemu Łańskiemu.

Dnia 30 Sierpnia. Radca Stanu Giezeliński, zostaiący w Kancellaryi Komitetu PP. Ministrów, nayłaskawiey mianowany rzeczywistym Radcą Stanu,

W Ukazie Naywyższym do Kommissyi ułożenia praw wyrażono: — " Uznawszy za pożyteczną, przeznaczyć do Rady Kommissyi układania praw, w tytule iey Członka, zostaiącego w kollegium spraw zagranicznych, Radcę Stanu, Daszkowa, Rozkazuię: wypłacać mu, podobnie iak innym członkom, po 3000 rubli na rok, z summ tey Kommissyi, zostawuiąc go razem i w kollegium spraw zagranicznych.

Cesarz Jegomość, potwierdził opinią Rady Państwa, uznaiącą za szlachtę familiią Zaykowskich. Brzmienie tey opinii iest następuiące: — " Rada Państwa na Departamencie spraw cywilnych i duchownych i na powszechnem zebraniu rozważała przełożenie powszechnego zebrania Rządzącego Senatu Departamentów Petersburgskich, względem utwierdzenia rodu Zaykowskich w pierwotnem przodków ich dostoieństwie szlacheckiem, oraz wykreślenia ich ze stanu kupieckiego i popisu podatkowego.

" Rządzący Senat, z przedstawionych od będącego w kupiectwie Wileńskiem Ignacego Zaykowskiego dowodów, dostrzega, iż przodek iego Jan Zaykowski, w roku 1662 od Króla Polskiego Jana Kazimierza, mianowany był Woźnym Oszmiańskiego Powiatu, i w przywileiu na ten urząd nazwany iest Szlachcicem; a pochodzenie od niego teraz proszących dowodzi się wypisami z kościelnych xiąg metrycznych; wnuk iego Jan Dominik Zaykowski, oyciec, proszących, przed przyłączeniem Litwy do Rossyi, wybrany był do Magistratu Wileńskiego na Ławnika, które to iego urzędowanie, na osnowie przywileiu w 1563 roku od Króla Polskiego, Zygmunta Augusta, Magistratowi miasta Wilna nadanego, nietylko nie pozbawia go dostoyności szlachectwa, ale choćby on i nie ze szlachty pochodził, tedy przez to samo urzędowanie, podług istotnych słów pomienionego przywileiu, nabył sobie i dla potomstwa prawo do szlachectwa; gdyż ten przywiley za osnowę wyroków względem wyniesienia do szlacheckiey

dostoyności byłych w Mohilewskim Magistracie Członków i dawniey Rządzący Senat przyymował. Nadto ród Zaykowskich przez Wileńskie Zgromadzenie Deputatów uznany za starodawną Szlachtę Polską, zapisany do Rodowey Xięgi Szlacheckiey; a zatem Rządzący Senat, uważaiąc, że proszących teraz protoplasta miał nadany przywiley na urząd Woźnego Oszmiańskiego, w którym nazwany iest szlachcicem, maiącym swoie possesyią, i że oyciec ich był w Magistracie Wileńskim Ławnikiem, i trzymaiąc się dawnieyszych wyroków w podobnych zdarzeniach, nie znayduie żadney wątpliwości do przyznania rodowi Zaykowskich dostoieństwa szlacheckiego; a że oni zostaią w stanie kupieckim, wykreślenie z którego i powrócenie do pierwszego stanu ich przodków dostoieństwa szlacheckiego, zależy iedynie od Wysokiey Władzy Monarszey: przeto Senat na rozwiązanie tego uprasza o Naywyższy Uk z.

„Rada Państwa, znayduiąc wniosek Rządzącego Senatu w rzeczy tey z prawami zgodnym, postanawia: go utwierdzić.„

Na tey opinii własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano tak: Ma bydź podług tego.

Petersburg dnia 4 Kwietnia 1 23. r.

Od granic Hiszpańskich d. 30 Września.

Marszałek polny Mendez Vigo, były gubernator Koruny, który prowadzony już był iako jeniec do Francyi, zwrócony został d. 25 pod znaczną zasłoną do Vittoria. Mówią, iż to nastąpiło na żądanie Rejencyi z powodu, że Vigo rozkazał 51 Roialistów siedzących w zamku K. runy S. Anton ego w morze wrzucić; lecz prawdziwa przyczyna zwrócenia ego nie iest ieszcze wiadoma.

Pomiędzy idącemi prze Perpignan jeńcami znaydowało się do 30 rzynasto i czternastoletnich chłopców, którzy służyli w szeregach konstytucyynych; lecz odłączono ich i do domów odesłano.

W Pampelonie ciągle ieszcze więżą i do 300 osób już uwięziono.

Z Jrun piszą pod d. 27 b. m. że Gubernator St. Sebastian obiadował dnia tego u dowodzącego Jenerała Francuzkiego Hr. Ricard, i że trudniono się ułożeniem kapitulacyi, która nazaiutrz podpisaną bydź miała. Osada St. Sebastian życzyła sobie zaprowadzoną bydź w niewolą woienną do Francyi i Jenerał Hr. Ricard zapewnił iey w przechodzie przez miasta Hiszpańskie zupełne bezpieczeństwo. Jak nagle zmieniaią się uczucia konstytucyionistów, dał tego w ostatnich układach dowód konstytucyyny officer z St. Sebastyan Sierra. Podczas oblężenia okazywał się nayzapaleńszym, a gdy przyszło do kapitulacyi, rzekł do Gubernatora: dla czegóż mamy utrudzać officerów Francuzkich przybywaniem i odieżdzaniem, wszakże po przyiacielsku rzecz ukończyć można.

Kataloniia niema pewnie żadnych związków z Stanami Kadyxkiemi, a przecież z wszystkich prowincyy Hiszpańskich ona naydłużey się opiera. Konstytucyioniści pobitemi bydź mieli podług doniesień w ostatnich krwawych potyczkach, a przecież czynią przygotowania do nowych przedsięwziąść. Lobera wyruszył z 2000 ludzi z Tarragony i udał się do Leridy, a w Tarragonie obiął znowu Milans dowództwo. Z tem wszystkiem czas okaże

iak daleko przy osłabionych siłach z swoiemi przedsięwzięciami zaydę. Poddanie się Figueras i bliskie bombardowanie Urgelu, gdyż na wszystkich stronach pozakładane już są batteryie, zniszczą zapewne ich zamysły. Rozpoczęte układy względem kapitulacyi Barcelony nie przyszły ieszcze do skutku, i wieściom o uwięzieniu Rottena lub że wcale zniknął, wierzyć nie można póki nie będą udowodnione, ponieważ nieraz iuż były rozsiewane. Teraz głoszą także, iż Milans od podwładnych swoich konstytucyionistów uwięziony został i ma bydź z całą swoią rodziną na Majorkę wywieziony, lecz równie temu wierzyć nie można. — Mina miał Erolesowi takąż uczynić propozycyią, iak Riego przed swoim poymaniem Ballasterosowi, to iest, że uzna go jenerałem kapitanem Katalonii i podda się pod iego rozkazy, ieżeli oświadczy się przeciw Francuzom.

Z Madrytu d. 26 Września.

Królewska rodzina w Kadyxie znaydowała się w d. 20 b. m. w pożądanym stanie zdrowia.

Król nie zagaiał osobiście posiedzeń nadzwyczaynych Stanów, ale otworzone zostały następuiącą mową, która w imieniu iego odczytaną została: "Panowie Deputowani! Gdy zakończyłem posiedzenia zwyczaynych Stanów, oświadczyłem, iż ieżeli okoliczności wymagać będą, w zwołaniu nadzwyczaynych Stanów szukać będę bezpiecznego portu dla okrętu kraiu. Rapport moiego Rządu, który wam z moiego rozkazu złożony zostanie, przekona was, iż bliskim iest rozbicia się, ieżeli go zwołany Kongres nie uratuie. Naradzaycie się więc i stanowcie z znaną mi gorliwością i patryotyzmem waszem naystósownieysze środki dla dobra kraiu w krytyczney tey chwili. Powiadam wam sam, i Rząd móy wam powtórzy, iż daremne były wszelkie moie starania dla otrzymania chwalebnego pokoiu. Nieprzyiaciel mimo wszelkiego prawa nie przestaie postępować przedsięwziętą drogą mięszania się do wewnętrznych spraw państwa moiego; obstaie uporczywie układania się tylko zemną gdy będę wolnym, i oświadcza, iż nie uzna mnie póty wolnym, póki nie będę iego bagnetami otoczony; sromotna wolność oddania się nieprzyiacielowi na łaskę i niełaskę! Staraycie się Mci Panowie, zaradzić potrzebie oyczyzny, od którey losu moiego nie chcę i nie odłączę, w przekonaniu, iż głos prawa i rozumu nie będzie od nieprzyiaciół usłuchany, ieżeli nie będzie siłą poparty, rozważcie zadane oyczyznie rany i przedsięweźcie naydogodnieysze środki do ich zagoienia. *Ferdynand.*,, — Osnowa tey mowy (dodaie *dziennik Sporów*) okazuie iak dalece zachodzi zaślepienie trzymaiących Króla w więzieniu, iż sądzą, że gwałtowne mowy potrafią bomby nasze odeprzeć. — W odpowiedzi na mowę Królewską wyraziły Stany: "Stany pogardzaią wszelkim niebezpieczeństwem, gdzie idzie o obronę honoru narodu Hiszpańskiego i wolności W. K M. którey w pośród tylko wiernych poddanych swoich używać możesz, a utraciłbyś ią w pośród woysk nieprzyiacielskich, które klęski woyny i zepsucie obyczaiów w królestwie naszem rozszerzyły.,, — Stany wyznaczyły kommissyią, nadaiąc iey prawie nieograniczo-

ną moc. — Trzech deputowanych miało znowu z Kadyxu uciec.

Korpus z 12,000 Portugalczyków stoi na granicy Badaioz, i oczekuie tylko, iak ogłoszą, na skinienie Xcia Angouleme dla wkroczenia do Hiszpanii.

Ciudad-Rodrigo opasuią teraz Jenerałowie Larochejaquelin i Odonel.

Z Korpusu Jenerała Bourck weszła tu iuż iedna brygada.

Na wniosek Ministra skarbowego Erro Calderon udzieliła Rejencyia sześciu parom i deputowanym Francuzkim ordery Karola III. w nagrodę ich przyłożenia się do sprawy tronu Hiszpańskiego, i wywięzuiąc się za wspaniałe przyięcie we Francyi wychodniow Hiszpańskich.

Z Paryża d. 1 Października.

Naynowsze doniesienia z wielkiey główney kwatery do 22 Września dochodzące zawieraią tylko, że do attakowania Kadyxu znayduie się iuż gotowość, i że piękne nocy i pomyślny wiatr naylepszego każą się spodziewać wypadku. Jenerał Bourmont miał wspomnionego wyżey dnia odebrać ostatnie rozkazy od Xcia Angouleme. Niedawno przeszło znowu do nas 30 ludzi z pierwszey straży na wyspie Leon; zapewniaią oni, że w Kadyxie sprzyiaią nam konstytucyyne woyska. Z naszey strony strzelano iuż do Carraca, gdzie znayduie się arsenał, i pomimo nieprzyiacielskiego ognia morskim naszem officerom udało się zmierzyć głębokość morza pod Kadyxem. Z Królem obchodzodzą się tam teraz z większem uszanowaniem niż dawniey.

Jenerał Foissac-Latour doniósł Ministerstwu woiennemu z Anduiar, iż stósownie do odebranego od Majora-Jenerała rozkazu, Riego i iego towarzyszów: Mariano Bajo, kapitana Hiszpańskiego; Virgin. Vincente, Piemontskiego podpułkownika i Jerzego Mitino, Angielskiego porucznika, (a zatem nie Pułkownika Williams) d. 19 Września oddał wyznaczonemu kapitanowi Hiszpańskiemu Azlor. — Dziennik Goniec Francuzki zaprzecza ciągle, ażeby Riego mógł bydź władzom Hiszpańskim wydany, i oświadcza, iż póty nie uwierzy, póki tego nie wyczyta w urzędowey części Monitora. Władza (dodaie) która przed niespełna dwiema miesiącami, wydała wiadomy w Anduiar wyrok, nie podobna, aby teraz przeciw niemu postąpiła. Riego iest wprawdzie sprawcą powstania w Las Cabezas; ale nie on przymusił Króla do zaprzysiężenia konstytucyi, tylko Ballasteros, który zakończył przez to zdarzenia d. 7 Marca. Ballasteros pozostał przy honorze i godności, a Riego mianożby kryminalnie sądzić? Król sam nie zapomni pewnie, że Riego, który wielkie zaufanie ludu posiadał, użył go tylko na wstrzymanie podnieconych namiętności i odwrócenie grożących rodzinie Królewskiey niebezpieczeństw. Riego bywał nawet u Króla i dobrze od niego był przyymowany.

Z Pampelony piszą pod d. 18 Września: Konstytucyyny Gubernator Pampelony uzyskał przy kapitulacyi warunek, iż dwie zakryte bryki wyyść mogą z twierdzy bez rewizyi. W dwóch tych brykach znaydować się mieli wychodnie Francuzcy, którzy w Pampelonie prze-

ciw nam walczyli, aby poznanemi nie byli; ale że niepodobna było wszystkich w tych brykach wywieść, przeto resztę pomieszczono w Hiszpańskich mundurach w szeregach konstytucyyney osady. Poznali ich iednak Francuzcy nasi żołnierze chociaż przebranych, pochwycili i władzy woyskowey oddali.

Z obszernego urzędowego rapportu o wzięciu warowni Santi Petri przywiedziemy ieszcze następuiącą okoliczność: O godzinie 3ciey z południa zdawał się bydź oznaczony czas do szturmu, ponieważ warownia czasami tylko odpowiadała na nasze wystrzały, ale nim przygotowania nasze do wylądowania uskutecznione zostały, około godziny w pół do czwartey wywiesiła warownia białą chorągiew, którą tysiączne głosy: niech żyie Król! pozdrowiły. Gdy pierwsze woyska wysiadły na brzeg skały, na którey leży warownia, przybył do Kontraadmirała Duperre wysłaniec z propozycyią kapitulacyi pod warunkiem, ażeby osadzie wolno było odciągnąć na wyspę Leon i stawić się tam znowu pod konstytucyynemi chorągwiami. Lecz Kontraadmirał dał ostateczną odpowiedź: iż osada obowiązać się musi niesłużenia podczas tey woyny przeciw Francyi. Gubernator warowni przyiął ten warunek z zastrzeżeniem tylko, aby osada nie udała się na wyspę Leon, ponieważ lęka się konstytucyynego Rządu, ale raczey poszła w niewolą Francuzką. Na mocy wzaiemnego tego układu Naczelnik batalijonu Loufrlaud osadził woyskiem Francuzkiem warownią. Hiszpańska osada wynosiła 180 ludzi; zostawiła w warowni 27 dwudziestoczterech funtowych metalowych dział, znaczny zapas ammunicyi i na miesiąc żywności. Podczas bombardowania utraciła 13 ludzi w zabitych i ranionych. — Ważnego położenia tey warowni użyto zaraz do przecięcia dowozu żywności do Kadyxu, który dział się dotąd pod iey zasłoną.

Miasto Badaioz i konstytucyyny Naczelnik Lopez Bannos poddali się woysku naszemu.

Zaciąg do woyska klassy popisowych z. r. 1823 rozpocznie się d. 27 Października.

J. K. M. udzielił Viceadmirałowi, Baronowi de Dree de Lasserre, naystarszemu komandorowi orderu S. Ludwika, wielki krzyż tegóż orderu.

Xże Angouleme wynagrodził odznaczenie się w Katalonii Vicehr. de Breze, skrzydłowego adjutanta Marszałka Moncey, orderem ligii honorowey.

Biskup w Nancy umarł d. 27 Września.

Od niejakiego czasu sprzedawane było w Paryżu i po departamentach buntownicze pismo pod tytułem: "Dziennik patryotyczny," względem którego rozpoczęła się teraz sprawa w sądach.

Dziennik Sporów twierdzi w uwadze nad doniesieniami Angielskiemi, iż przed Kadyxem nie zaszły żadne układy, ale uczyniona tylko została propozycyia, iż w ten czas tylko przyssąpic będzie można do układów, gdy Król będzie wolnym.

Onegday po ukończeniu poślubień Xiężny Berry, iż syn iey, Xże Bordeaux, do tego czasu nosić będzie białe suknie, zawdział pierwszy raz granatowe, i przybył w nich prowadząc pod rękę Pannę Francyi (siostrę swoią) przy

pałastu na śniadanie do Króla. Przy stole był bardzo wesoły; pił zdrowie Króla, rodziny Królewskiey, potem wziął siostrę pod rękę i zaprowadził do pokoiów, gdzie w wieczór bal i zabawy dane były. Mieszkańcy St. Cloud okazali z powodu tey okoliczności swą radość oświeceniem w wieczór swych domów.

Mówią tu wiele o maiącym nastąpić małżeńskim związku między officerem bliskie z Dworem maiącym stósunki, i młodą Damą, którey okoliczności życia przypominaią sławne i czułe przedmioty. Mowią, iż Król i cała rodzina Królewska przyłoży się do iey wyposarzenia.

— Dnia 3. —

D. 23 Września rano okręty nasze rzuciły do Kadyxu 300 bomb; nieprzyiacielskie atoli batteryie, które na nie odpowiadaią, tak korzystne dla nas, a dla nieprzyiaciela szkodliwe położenie maią, iż nam naymnieyszego nie czynią uszkodzenia. Wiele bomb padło na plac S. Antoniego i na ulicę Linares. Zapalony przez nie ieden dom w Kadyxie usunął uprzedzenie, iż Kadyxowi bombardowanie szkodzić nie może. Caracca była z tego powodu w nocy z d. 21 na 22 żywo bombardowana, a działa tamteysze słabo tylko na nasz ogień odpowiadały. — Dnia 24 przeszło 200 mieszkańców przybyło z Kadyxu do nas do Puerto Santa Maria, i za dobre przyięcie okazali się nayobowiązańszemi. Tegóż dnia przybył do Porto Santa Maria nasz poseł przy Rządzie Hiszpańskim, Margr: Talaru. Dnia 26 wsiąść woyska miały na flottę naszą. Postrzeżono także, iż do główney kwatery sprowadzono mnostwo drabin, których przeznaczenie nie jest iednak wiadome. Na wązkiey ciaśninie przedzielaiącey warownią Santi Petri od wyspy Leon rozbić chcą most, nad którym iuż pracuią. Co chwila przyprowadzaią tam Hiszpańskie statki z żywnością chcące dostać się do Kadyxu, co okazuie iak ważną ta warownia była dla opatrzenia w żywność Kadyxu.

Do twierdz, które niedawno kapitulowały dołączyć ieszcze teraz należy Figueras. D. 29 Września zaięły tę twierdzę woyska z dywizyi Jenerała Damas a 3tysiączna konstytucyyna osada poszła w woienną niewolą. W zawartey d. 17 Września w Lers kapitulacyi zawarowano także iest, iż osada wyydzie z honorami woyskowemi, a officerowie zatrzymaią swoie szpady i tabory. Wszyscy cudzoziemcy pod konstytucyynemi chorągwiami utrzymanemi są w swoich stopniach i będą zarówno iak Hiszpańscy uważanemi. Co do znayduiących się pomiędzy niemi Francuzami, Jenerał Damas zaniesie prośbę o ich ułaskawienie i spodziewa się one wyiednać. — Jenerał Damas wyiechał d. 27 z Girony do Francyi, ponieważ osłabione zdrowie nie dozwala mu daley służby czynić. Woyskowy swóy zawód zakończył naypięknieyszym czynem, to iest: pobiciem d. 15 i 16 Września konstytucyionistów, które uroczyście obchodzonem było w Gironie. Za przybyciem d. 19 po południu do Girony powitany był przez wyższych przeciw niemu mieszkańców, maiących na czele duchowieństwo i władze, przy towarzyszeniu osady i milicyi z muzyką, odgłosie dzwonów i wystrzałach z ręczney broni. Nazaiutrz po iego tam wiezdzie odprawione zostało w głównym Kościele żałobne nabożeństwo za poległych Francuzów.

Jenerał Danremont mianowany został gubernatorem Pampelony. Jeden z

bastiionów Pampelony nazwany został przez Vicekróla Nawarry, Hr. d'Espagne, imieniem poległego tam i pogrzebanego Francuzkiego Pułkownika Gilles.

W Passagos nie znayduie się już w kwarantanie iak 12, a 9 przychodzących do zdrowia osób.

Kr. Duński Poseł przy Dworze Hiszpańskim, Hr. Dernath, wkrótce wyiedzie ztąd do Madrytu.

Wczoray gdy J. K. M. zabierał się go wyiechania bramą zamkową prowadzącą do mostu Królewskiego, postrzeżono oderwany kawał muru grożący upadnieniem. Zamknięto zaraz bramę i Król zwróciwszy się wyiechał tryumfalną bramą Karuselu.

W Dom-Remi wystawiona na nowo chata, w którey Joanna d'Arc pierwsze światło uyrzała, oddana została pod dozor dwoch pobożnych panien, które razem trudnią się uczeniem mieyscowych dziewcząt. W izbie mieszkalney Joanny, widać oprócz szczątków iey posągu w starey szafie ustawionych, blachę z napisem: *Miasto Orlean, Hołd Joannie d'Arc.* Na teyże ścianie wisi wielki obraz Laurenta, wystawiaiący Joannę w kościele Vancouleurs, zabieraiącą się d. 13 Lutego 1412 do wyruszenia do Chinon.

Od granic Tureckich d. 19 Września.

Cztery punkta, które Poseł Angielski, Lord Strangford, (iak Gazeta powszechna głosi) na Porcie wymógł, są następuiące: 1) Porta oświadcza swoie ubolewanie nad zdrożnościami i uciążeniami, których mimo iey woli dopuścili się urzędnicy celni i morscy względem handlowych okrętów. Wyznacza kommissyią z naczelnika kancelaryi Reis-Effendego i referendarza, ażeby z tłumaczem Lorda Strangford naradziła się i rozpoznała to obmierzłe, nieużyteczne i niesłuszne postępowanie. Urzędnikom morskim nie będzie wolno nadal przetrząsać okrętów. 2) Traktat pokoiu i przyiaźni z Sardyniią ma bydź podpisany. 3) Porta przyrzeka przypuszczać okręty wszystkich narodów, z któremi w politycznych stosunkach zostaie, podsłusznemi w przyiacielskim sposobie ułożyć się maiącemi warunkami. 4) Porta oświadcza, iż fermanu względem przeładowywania okrętów na czarnym morzu (szkodliwego dla handlu Rossyyskiego) cofnąć nie może, ale przyrzeka przyłożyć się do środków, przez któreby byłby interes Rossyi zaspokoiony bez ubliżenia powadze Rządu Ottomańskiego. — Oprócz tego wyrzekła Porta, iż sprawy Grecyi mogą bydź oddzielnym przedmiotem układów, względem którego Lord Strangford porozumiał się iuż z Rossyią i do tego upoważnionym został.

Odysseusz o bitwie pod S. Łukaszem zdał pod d. 18 Lipca następuiący rapport: " Po zupełnem pobiciu ścigany był żywo nieprzyiaciel w poprzek Boecyi i nigdzie niedozwoliły mu się woyska nasze złączyć. Nakoniec zgromadził się pod Kopais i stanął obozem d. 17 Lipca w wieczór na równinie Charonea nie daleko brzegu rzeki Cefisus. Na widok Tureckiego obozu woyska nasze, chociaż ztrudzone, żądały z krzykiem prowadzonemi bydź przeciw nieprzyiacielowi. Uderzyliśmy więc na nieprzyiacielski oboz z przodu i prawey strony. Turcy podług swoiego zwyczaiu żywo nam się z początku opierali; ale po ostygnieniu pierwszego ognia zaczęli nad brzegami rzeki Cefisus uchodzić i zostawili na placu boiu przeszło 500 zabitych i około 700 ranionych ludzi. Zabraliśmy nieprzyiacielowi 92 wielbłądów, 300 koni i znaczną część ammunicyi i żywności. Scigaliśmy go o dwie mile za poboiowisko. Noc nie dozwoliła nam daley korzystać z zwycięztwa. Turcy uchodzili przez całą noc śpieszno do Tessalii."

DODATEK
DO N.ro 84.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z Krakowa Dnia 19 Pazdziernika 1823 Roku w Niedzielę.

Z Wiednia d. 10 Października.

Imieniny Nayiaśnieyszego Cesarza i Pana naszego obchodzone były d. 4 b. w tuteyszym Metropolitalnym kościele S. *Szczepana* uroczystem Nabożeństwem. Znaydowały się na niem naywyższe nadworne Władze, Cesarsko Królew: Gubernium niższey Austryi, magistrat, &c. w całych składach i niezliczone mnostwo ludu, który z powyższemi władzami błagał Naywyższego o naydłuższe życie nayłaskawszego Monarchy.

Z Berlina d. 9 Października.

Z powodu zezwolenia Nayiaśnieyszych Królów naszego i Bawarskiego na związek małżeński między J. Królewicowską Mcią i Jey Królewicowską Mcią Królewną Bawarską Elżbietą, poiechał Królewic odwiedzić Wysoką Oblubienicę swoią i NN. Królestwo Bawarskich, i podług ostatnich doniesień d. 30 Września stanął w pożądanym stanie zdrowia w Nimfenburgu.

J. Królewicowska Mość Xże August Pruski powrócił tu z Rheinberga.

Z Czerniowiec d. 4 Października.

N. Cesarz Jmć, naymiłościwszy Pan nasz odbył d. 1 t. m. podróż ze Lwowa do Tarnopola szczęśliwie, zabawiwszy krótko w Złoczowie. W Tarnopolu stanął o godzinie 2 1/2 po południu powitany głośnemi okrzykami licznie zebraney Szlachty z okolicy i mnóstwa Ludu.

N. Pan cały ten czas od przybycia swoiego do wieczora i cały dzień następuiący przeznaczony na zabawienie w Tarnopolu, poświęcił przyymowaniu przedstawionych sobie Szlachty, Duchowieństwa, C. K. Woyska i Urzędników, tudzież oglądaniu urzędów i instytutów publicznych osobliwie zakładów Jezuickich, dawał posłuchanie i pracował w gabinecie.

W klasztorze Jezuitów i szkołach gymnazyalnych przyięty był Monarcha stósownemi mowami. Tak tam, iak i w główney szkole cyrkułowey raczył N. Pan słuchać krótkich popisów zgromadzoney młodzieży, a niektórym nawet Sam zadawał pytania.

D. 3 o godzinie 6 z rana ruszył N.

Pan w dalszą podróż przez Mikulińce. Tam wysiąść raczył do pomieszkania dziedzica tychże dóbr Barona Konopki i w uprzywileiowaney iego fabryce sukna półgodziny zabawić.

O pół do 4tey z południa stanął N. Pan w Zaleszczykach, teraźnieyszem mieście cyrkułowem, przeznaczonem na nocleg.

C. K. Urzędnicy i Officerowie woyska, niemniey dziedzic Zaleszczyk Baron Brunicki, mieli szczęście przedstawionemi bydź Monarsze. Poźniey wszyscy obywatele, maiący iakie dolegliwości, zaspokoili życzenie swoie na prywatnych lub publicznych posłuchaniach.

W wieczór ogród dziedzica oświecony był nader gustownie i wspaniale. Do oświecenia tego przyczyniło się całe miasto Zaleszczyki z własney chęci mieszkańców, a to zpowodu Imienin naymiłościwszego Pana, by ten wieczór tem więcey uświetnić.

Dziś nakoniec o godzinie 9 przed południem, wśród powszechnych okrzykow uradowanych mieszkańcow tego cyrkułowego miasta, ziechał N. Pan do nas w naypożądańszym zdrowiu.

Z Augszburga d. 1 Października.

Tuteysza Gazeta Powszechna umieściła z pism Włoskich następuiące wiadomości:

„ Podług listów iednego z wędrowników Niemieckich w wyższym Egipcie wybuchneło wielkie powstanie. Cała okolica między Dabbe, Corti i Cordofan powstała w massie i wszelkie związki przerwane zostały. W Suckot wszyscy Tureccy żołnierze, wszyscy cudzoziemcy i podróżni zostali nielitosciwie wymordowanemi, wszystkie składy złupiono, przechodzące karawany rozbito i ludzi pozabiiano. — Grecy między Tebami i Gitoni stoczyli krwawą bitwę, w którey Turcy utr cili 4000 ludzi w zabitych lub ranionych 1400 w jeńcach. W drugiey potyczce w Maratią pod Volo utracili znowu Turcy 600 ludzi wraz z poymanemi, chociaż w pierwszey potyczce liczba ich wynosiła 15,000, a Greków tylko 7000. Nieprzyiaciel przymuszony był cofnąć się do Tessalii i zamknąć w Larissie. — Gdy na Egipskiey eskadrze wybuchneło morowe powietrze, musiałą się zatem z pod brzegow Kandyi cofnąć. „

Dziś rano N. Król nasz z przybyłym do Nimfenburga J. Królewicowską Mcią Królewicem Następcą tronu Pruskiego przeiechali około naszego miasta do Zusmarshausen, dla ziechania się tam z N. Królową i Królewną Elżbietą, ktore z Bruchsal powracały. Po obiedzie udali się NN. Państwo przez Augszburg do München.

Z Londynu d. 30 Września.

Liczni tuteysi przyiaciele konstytucyynych Hiszpanow zdaią się bynaymniey nie troszczyc, chociaz się ostatnim stanie coś złego. Los Riego mało ich obchodzi, i twierdzą, iż Stany daleko ważnieysze osoby w swey mocy maią. Nadto sądzą, iż iakikolwiek bądź sprawa Hiszpanii weźmie obrot, zrządzi nakoniec woynę między Angliią i Francyią, bo Francyia (mówią) oswiadczyła, iż chce dopomóc Hiszpanom do odzyskania osad w południowey Ameryce, a Angliia oświadczyła, iż nie dopuści żadnego obcego mięszania się do spraw południo-

wey Ameryki. Jeżeli więc (wyraża południowo - Amerykańska gazeta Columbier) oba Rządy obstawać będą przy swoich oświadczeniach, tedy woyna iest nieodzowną. Do tych widoków woyny dodaią ieszcze, że do zachodnich Jndyy wysłanemi ztąd zostali inżynierowie, dla obeyrzenia tamteyszych warowni. W tymże celu wysłany został officer od inżynierów do wysp Jońskich.

Podług ostatnich listów z Koruny Jenerał Morillo stara się uzyskać przychylność mieszkańców. Z iego rozkazu zostali w Galicyi wszyscy za polityczne mniemania uwięzieni uwolnionemi, i nabywców dóbr klasztornych utrzymał w ich posiadłości.

— D. 3 Października. —

Dziś zaymuie Król zamek Windsorski. Rada miasta przyymuie J. K. Mość uroczyście, i przygotowane są na ten wiazd rozmaite uroczystości, oświecenie miasta, i t. d.

Onegday Ławnik Waithman obrany został na rok następny Lordem Prezydentem miasta Londynu, a wczoray dana była na ratuszu przez nowych szeryffów uczta, na którey między innemi znaydował się Minister Canning. Przy wniesionem zdrowiu wyrazil: " Kray nasz, iakkolwiek sądzono, iż handel upadnie przez woynę, dał światu przykład, że przez mądrą politykę nietylko utrzymany został iak podczas pokoiu, ale nadto powiększył się." Wyrazy te przyięte zostały z naywiększemi oklaskami.

Gazety nasze zawieraią korrespondencyią między Xciem Angouleme i Królem Hiszpańskim, w którey pierwszy radzi J. K. Mci, aby skoro zostanie wolny, zwołał zaraz Stany, lecz Król odrzucił tę radę. Pierwszy list datowany iest d. 17 Sierpnia, a odpowiedź nań dnia 21.

Xże Brunświcki Wilhelm odiechał wczoray z swoim orszakiem na stały ląd z Oxfort.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
robione w Obserwatoryum Astronomicznym Uniwersytetu Jagiellonskiego, *w Miesiącu Październiku roku 1823.*

Dzień	Wysoko: Baromet: rano	po poł:	wieczr:	Stan Thermometru rano	po poł:	wieczr:	Hygrometr rano pop: wie:	Wiatr ran: p.p. w.	Stan Atmosfery.
14	27. 3,4	27. 4,5	27. 5,3	† 12	† 1[illegible],1	† 11,6	78° 65° 80°	SE. S. SO.	poch. poch. poch
15.	27. 4,3	27. 3,9	27. 4,8	10	17.	13,4	95. 60. 72	SO. S. S.	desz. poch. poch
16.	27. 6,1	27. 6,4	27. 6,4	7	17.	9,4	90° 45 75.	S. S. S.	poch. pog. pog.
17.	27. 6,0	27. 6,0	27. 6,0	9,6	17,	10,2	90. 50. 78.	S. O. O.	desz. — —

Wysokość Barometru oznaczą się w calach, liniiach i liniykach. Stan Termometru w stopniach R. Znak † wyraża ciepło, znak — zimno. Co do kierun-

ku wiatru *N*, znaczył wiatr północny; *S*, południowy; *O*, zachodni; *E*, wschodni; *NO*. północno-zachodni; *SE* południowo-wschodni, i t. d.

W Miesiącu Październiku Xiężyc naybliżey ziemi dnia 1 i 24 naydaley dnia 11 — 12. W Krakowie Nów Xiężyca przypadł dnia 4 o godzinie 10 m. 1 rano — Pierwsza kwadra dnia 12 o godzinie 3 m. 25 rano. — Pełnia dnia 19 o godzinie 11 m. 29 wieczorem. — Ostatnia kwadra dnia 26 o godzinie 8 m. 53 wieczorem. —

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę d. 19 Października 1823 roku, na rozpoczęcie teraźnieyszego kursu teatralnego daną będzie wielka Traiedyia z dzieiów oyczystych ułożona przez Ludwika Kropińskiego, w 5ciu aktach, pod nazwiskiem: *Ludgarda, Królowa Polska.* Otwarcie abonamentu rozpocznie się podług zwyczaiu od 1go Listopada.

We Czwartek zaś dnia 23 Października, daną będzie wcale nowa Komedyia w 4 aktach, z francuzkiego na język polski przełożona, pod nazwiskiem: *Blizna na Czole.*

UWIADOMIENIE.

Dla nazbyt małey liczby prenumerantów, ogłoszone Prospektem dzieło: *Spiewy choralne Kościoła Rzymsko Katolickiego*, &c. gdy wydanem bydź nie może; raczą przeto ci, ktorzy na to dzieło prenumeratę złożyli, w właściwych mieyscach takową sobie za zwrotem biletów prenumeracyynych odebrać. — W Krakowie dnia 19 Października 1823 r.

Wincenty Gorączkiewicz.

DONIESIENIE.

Podpisany Notaryusz Publiczny W. M. Krakowa z Jego Okręgiem stósownie do Rezolucyi W. Trybunału Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 17 Października 1823 r. do Nru 3610 wydany, zawiadomia Publiczność, iż Ruchomości po ś. p. Michale Zakrzewskim pozostałe, iako to: Suknie, Bielizna, Bielizna stołowa, Firanki do Okien, Pościel, Dywany, Futra, Stolarszczyzna, Landschafty, Malowidła, Zegary, Porcelana, Szkło różnego gatunku, Faians, Zwierciadła, Lustra, Wazony Marmurowe, Książki, Mosiądz, Blacha, Miedź, Zelazo, Cyna, Powozy Szory, Brzytwy, Pistolety, Kawa, Cukier, Srebro stołowe, Wino, Kwiaty, w dniu 22 Października 1823 r. na Wesoły przy Krakowie pod L. 220 o godzinie o ranney a po południu o godzinie 3 przez bubliczną Licytacyą sprzedawane za gotową z góry zapłatę będą. A po ukończoney tey Licytacyi odbędzie się Licytacya na prywatne żądanie w Domu pod L. 333 przy ulicy Szewskiey Ruchomości, iako to: Stolarszczyzny, Szkła, Faiansu, Porcelany i Książek. — W Krakowie dnia 17 Października 1823 r. *Ignacy Rogalski* Notaryusz.

ZAPOZEF EDYKTALNY.

Na żądanie Szewca Jerzego Czech w Kieferstaettel (Sośniczowicach) siostra żony Maryianna Adler, naymłodsza córka byłego ciernika za Augusta Adler, która przeszło od 14 lat oddaliła się z Kieferstaettel do Krakowa, i od tego czasu nie daie wiadomości ani o swoim życiu, ani mieyscu bawienia, wezwaną iest, równie iak niez[illegible] prawni iey Sukcessorowie ninieyszym zapozwem, aby w przeciągu 9 miesięcy, a naydaley na oznaczony d. 24 Czerwca 1824 roku termin, zgłosili się albo osobiście, albo na piśmie do niżey podpisanego Urzędu Sądowego, w przeciwnym bowiem razie rzeczona Maryianna Adler będzie za umarłą ogłoszona, a przypadaiący na nią maiątek zostanie naybliższym krewnym wydany. — W Kieferstaettel (Sośniczowicach) pod Gliwicami w wyższym Szląsku, d. 10 Września 1823.

Hrabsko - Scherski Urząd Sądowy.